

DEUTERONOMIUM

16-18

Feesten, rechtspraak, koningschap, priesters
en ware en valse profetie in Israël

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/deuteronomium/16-18

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Pascha, Wekenfeest en Loofhuttenfeest	3 min	4
2	De drie jaarlijkse feesten	3 min	6
3	De feesten vervuld in Christus	4 min	8
4	Rechters als Gods bestuur voor Israël	3 min	11
5	De rechters en hun taak in Israël	5 min	12
6	Verboden altaren en gewijde palen	2 min	15
7	Gods volmaakte en toelatende wil	4 min	16
8	Offers en de berechting van afgoderij	4 min	18
9	Moeilijke zaken voor priester en rechter	3 min	21
10	Israëls verlangen naar een koning	3 min	22
11	Grenzen aan macht en rijkdom van de koning	3 min	24
12	De koning en zijn afschrift van de wet	2 min	26
13	Koninklijke dynastieën en ongehoorzaamheid	2 min	27
14	Het erfdeel en inkomen van de Levieten	2 min	28

15	Levieten die bij het heiligdom dienen	2 min	30
16	Molech en verboden waarzeggerij	2 min	31
17	Occultisme en demonische machten	3 min	32
18	De beloofde Profeet zoals Mozes	2 min	34
19	Jezus als Middelaar en Gods woordvoerder	3 min	35
20	Valse profeten herkennen en weren	3 min	38
	Om verder te lezen		39

1

Pascha, Wekenfeest en Loofhuttenfeest

We beginnen bij hoofdstuk 16 van Deuteronomium. Het eerste deel van dit hoofdstuk behandelt de drie jaarlijkse feesten die eerder al talloze keren besproken zijn. God heeft een deel van deze informatie, zo niet alles, bij verschillende eerdere gelegenheden herhaald. Maar kennelijk wil Hij dat die onthouden wordt. Het lijkt bijna alsof we eraan voorbij zouden kunnen gaan en alsof het voor ons niet herhaald hoeft te worden. Aan de andere kant staat het er omdat God het blijkbaar nodig vond om het te herhalen. Het is niet op dezelfde manier op ons van toepassing als op hen, want wij hoeven deze ceremoniën niet uit te voeren en deze feesten niet te vieren. Toch herinneren ze ons aan bepaalde dingen. Het zijn feesten die symbolisch verwezen naar gebeurtenissen die voor ons van geestelijk belang zijn: de kruisiging van Christus, onze verlossing door Zijn bloed, en zelfs het geven van de eerstelingen van de Heilige Geest met Pinksteren, enzovoort. Het was belangrijk om hen herhaaldelijk aan deze dingen te herinneren, zoals dit hoofdstuk doet. Daarom neem ik aan dat het ook voor ons belangrijk is om de bespreking te volgen en deze dingen opnieuw te horen.

Neem de maand Abib in acht en houd het Pascha voor de HEERE, uw God, want in de maand Abib heeft de HEERE, uw God, u in de nacht uit Egypte geleid. Dan moet u voor de HEERE, uw God, het paaslam slachten, kleinvee en runderen, op de plaats die de HEERE zal uitkiezen om Zijn Naam daar te laten wonen. U mag er niets wat gezuurd is bij eten. Zeven dagen moet u er ongezuurd brood bij eten, brood van de ellende — want met haast bent u uit het land Egypte vertrokken — om de dag te gedenken dat u uit het land Egypte trok, alle dagen van uw leven.

DEUTERONOMIUM 16:1-3

Ik wil er alleen even op wijzen dat deze passage één uniek detail bevat. Dat staat in vers 3, waar het ongezuurde brood het brood van verdrukking wordt genoemd. Zo wordt het nergens anders genoemd in de andere passages over het Feest van de Ongezuurde Broden. Maar die uitdrukking werd later opgenomen in het Pascharitueel van het jodendom. Wanneer ze nu tijdens het Pascharitueel het brood nemen, zeggen ze:

Dit brood is het brood van de ellende van onze voorouders, die in Egypte onderdrukt werden.

Het brood stelt dus de verdrukking van hun vaders voor, blijkbaar omdat het ongezuurd was.

Tussen haakjes staat:

Want ze vertrokken haastig uit Egypte.

Dat verklaart waarom het brood ongezuurd was. Misschien verklaart het ook waarom het het brood van verdrukking wordt genoemd. Ze moesten haastig ontsnappen aan iets wat heel slecht was, aan verdrukking. Het feit dat ze haastig vertrokken, getuigt eenvoudigweg van het feit dat datgene waaraan ze ontkwamen iets negatiefs was, een verdrukking waaraan ze hoopten te ontsnappen. Ze hadden niet eens tijd om het brood te laten rijzen. Daarom maakten ze hun brood zonder zuurdesem, zoals God hun had opgedragen:

zodat je je hele leven lang de dag herinnert waarop je uit Egypte vertrok.

Vers 4:

Er mag bij u zeven dagen lang geen zuurdeeg gezien worden, in heel uw gebied; en van het vlees dat u op de avond van de eerste dag slacht, mag niets tot de morgen overblijven.

DEUTERONOMIUM 16:4

2

De drie jaarlijkse feesten

Dan het Pinksterfeest, dat ook het Wekenfeest wordt genoemd. Vers 9:

Zeven weken moet u voor uzelf aftellen. U moet de zeven weken beginnen te tellen vanaf het moment dat men met de sikkel begint te oogsten in het staande koren.

DEUTERONOMIUM 16:9

Met andere woorden, het tijdstip waarop je de sikkel in het graan begint te slaan, is het moment waarop je de eerstelingen van de gerst neemt en die voor de Heere beweegt. Dat gebeurt op de eerste dag na de eerste sabbat van de week van het Pascha. Bedenk dat de dag na de sabbat zondag is. Ze vierden dus het Pascha. Daarna wachtten ze tot en met de daaropvolgende sabbat, afhankelijk van de dag van de week waarop het Pascha dat jaar viel. Dat kon de volgende dag zijn of enkele dagen later, maar ze wachtten op de sabbat. Na de sabbat, op zondagochtend, sloegen ze hun sikkel erin en namen ze de eerste gerst. Die bewogen ze dan voor de Heere. Dat wordt de eerstelingen genoemd. Vanaf die zondag telden ze zeven weken. De volgende dag was dan de vijftigste dag. Dat was Pinksteren, of het Wekenfeest.

Er staat:

Daarna moet u het Wekenfeest houden voor de HEERE, uw God. Wat u geven moet, is een vrijwillige gave van uw hand, naar de mate waarin de HEERE, uw God, u zegent. En u moet u verblijden voor het aangezicht van de HEERE, uw God, u, uw zoon en uw dochter, uw slaaf en uw slavin, de Leviet die binnen uw poorten is, en de vreemdeling, de wees en de weduwe die in uw midden zijn, op de plaats die de HEERE, uw God, zal uitkiezen om Zijn Naam daar te laten wonen. En u moet gedenken dat u een slaaf geweest bent in Egypte en deze verordeningen in acht nemen en houden.

DEUTERONOMIUM 16:10-12

En dan ten slotte het Loofhuttenfeest. Vers 13 zegt:

Het Loofhuttenfeest moet u zeven dagen houden, als u de oogst van uw dorsvloer en van uw perskuip hebt ingezameld. Verblijd u op uw feest, u, uw zoon en uw dochter, uw slaaf en uw slavin, en de Leviet, de vreemdeling, de wees en de weduwe die binnen uw poorten zijn. Zeven dagen moet u het feest vieren voor de HEERE, uw God, op de plaats die de HEERE zal uitkiezen. Want de HEERE, uw God, zal u zegenen in heel uw opbrengst en in al het werk van uw handen; daarom moet u werkelijk blij zijn.

DEUTERONOMIUM 16:13-15

Drie keer per jaar moet alles wat mannelijk is onder u, verschijnen voor het aangezicht van de HEERE, uw God, op de plaats die Hij zal uitkiezen: op het Feest van de ongezuurde broden, op het Wekenfeest en op het Loofhuttenfeest. Men mag echter niet met lege handen voor het aangezicht van de HEERE verschijnen, maar ieders geschenk moet overeenkomen met de zegen van de HEERE, uw God, die Hij u gegeven heeft.

DEUTERONOMIUM 16:16-17

Ik heb hierover geen opmerkingen gemaakt, omdat we in eerdere lezingen al uitvoerig op deze feesten zijn ingegaan, toen we ze voor het eerst tegenkwamen in Exodus. Ik geloof dat ze voor het eerst in hoofdstuk 23 werden genoemd. En vervolgens stond er natuurlijk in Leviticus, hoofdstuk 23, de kalender met feesten voor het hele jaar, die we hebben besproken, evenals hun betekenis.

3

De feesten vervuld in Christus

Het is duidelijk dat het Pascha in Christus vervuld is. Zijn dood, zoals Paulus in 1 Korinthe 5:7 zei:

Verwijder dan het oude zuurdeeg, opdat u een nieuw deeg zult zijn. U bent immers ongezuurd, want ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus.

1 KORINTHE 5:7

Ook Zijn opstanding wordt gevierd in het feest waarbij de eerstelingen van de gerst werden bewogen. Dat vond plaats op de zondagochtend na het Pascha. Jezus stond op de zondagochtend na het Pascha op. Daarom was Hij de Eersteling van hen die gestorven waren. Het Nieuwe Testament noemt Hem:

Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden en is de Eersteling geworden van hen die ontslapen zijn.

1 KORINTHE 15:20

Toen kwam natuurlijk Pinksteren, de dag waarop de Heilige Geest daadwerkelijk neerdaalde. Het staat niet in de Bijbel, maar volgens de Joodse traditie was Pinksteren de dag waarop God bij de berg Sinaï de wet aan Israël gaf. Zij geloofden dat er vijftig dagen lagen tussen het moment waarop ze met het Pascha uit Egypte vertrokken en het moment waarop ze bij de Sinaï waren en God de wet gaf. Dat is wat ze nu vieren wanneer ze Pinksteren vieren. Ze vieren de wetgeving.

Als ze gelijk hebben, betekent dit natuurlijk dat het verbond dat God bij de Sinaï sloot, met Pinksteren tot stand kwam. Nogmaals, de Schriften zeggen dat niet, dus misschien is het niet waar. En als het wel waar is, is het misschien niet erg belangrijk, omdat de Schriften het niet vermelden. Maar als het waar is, zou het interessant zijn dat het oude verbond met Pinksteren werd ingesteld, en vervolgens het nieuwe verbond als het ware met kracht werd ingesteld met Pinksteren. Het werd in werkelijkheid ingesteld in de bovenzaal, met Jezus en Zijn discipelen. Maar met Pinksteren begonnen mensen aan het nieuwe verbond deel te krijgen.

Het Loofhuttenfeest was een herdenking van de veertig jaar rondzwerven in de woestijn. Loofhutten, of tenten, of hutten. Sukkot is het Hebreeuwse woord voor het feest. Het betekent hutten, of tenten, of loofhutten. Loofhutten betekent gewoon tenten. Israël woonde in hutten of tenten toen het volk in de woestijn leefde. Daarom moesten ze dit ieder jaar een week lang vieren door in de straten van Jeruzalem in hutten van takken en dergelijke te wonen en elke dag van die week hun offers te brengen. Het was één groot kampeerfestijn. Maar over de daadwerkelijke vervulling ervan bestaat verschil van mening: ligt die nog in de toekomst of is er een vervulling in het verleden?

Het Loofhuttenfeest vindt plaats in de zevende maand van het jaar, aan het einde van de cyclus van de feesten. Het is het laatste feest in de cyclus. Sommige mensen denken dat het te maken heeft met de eindtijd, met de wederkomst van Christus enzovoort. Mijn eigen mening is dat het Loofhuttenfeest, aangezien het de omzwervingen in de woestijn herdenkt, vooruitwijst naar de omzwervingen van christenen in deze wereld. Paulus zegt dat Israëls omzwervingen in de woestijn een voorafbeelding waren van ons leven in deze huidige wereld. En dus worden misschien de gemeentetijd zelf en ons leven daarin uitgebeeld door de zeven dagen van het Loofhuttenfeest. Op dezelfde manier lijken de zeven dagen van het Feest van de Ongezuurde Broden ons hele leven uit te beelden. Zoals Paulus zei, moeten we niet leven:

Laten wij dus feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosaardigheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid.

1 KORINTHE 5:8

Deze feesten die een week duren, lijken dus feitelijk te verwijzen naar de hele gemeentetijd, of op zijn minst naar de hele levensduur van de gelovige tijdens de gemeentetijd.

4

Rechters als Gods bestuur voor Israël

Hoe dan ook, we gaan verder met vers 18:

U moet binnen al uw poorten, die de HEERE, uw God, u geeft, rechters en beambten over uw stammen aanstellen. Zij moeten met een rechtvaardig oordeel rechtspreken over het volk. U mag het recht niet buigen. U mag niet partijdig zijn en geen geschenk aannemen, want een geschenk verblindt de ogen van wijzen en verdraait de woorden van rechtvaardigen. Gerechtigheid, gerechtigheid moet u najagen, opdat u leeft en het land dat de HEERE, uw God, u geeft, in bezit neemt.

DEUTERONOMIUM 16:18-20

U mag bij het altaar van de HEERE, uw God, dat u voor uzelf zult maken, geen gewijde paal plaatsen van wat voor geboomte dan ook.

DEUTERONOMIUM 16:21

Laten we daar even stoppen. Het instellen van rechtbanken om rechtszaken en klachten tussen Israëlieten te behandelen, wordt al verondersteld door het feit dat deze wetten gegeven zijn. Het zijn wetten die mensen verbieden elkaar onrecht aan te doen en die zelfs specifieke straffen voorschrijven voor hen die anderen onrecht aandoen. Er moet een soort rechtbank zijn om deze straffen op te leggen, want het is niet waarschijnlijk dat een misdadiger gewoon vrijwillig naar zijn slachtoffer toe loopt en hem terugbetaalt of zich aan zijn straf onderwerpt zonder dat een bestuurlijke autoriteit daarvoor zorgt.

In hoofdstuk 17 zullen we zien dat God voorziet dat er een tijd komt waarin ze koningen willen. God wilde niet dat ze koningen zouden hebben, maar Hij voorziet dat ze een koning zullen willen. In hoofdstuk 17, vers 14 en verder, gebiedt Hij hun niet om

stappen te zetten in de richting van het instellen van het koningschap. Wel zegt Hij dat als je erop staat een koning te hebben, je ervoor moet zorgen dat je God de koning voor je laat kiezen. Maar Hij gebiedt hun wel om rechters te hebben. Rechters zijn de regeringsvorm die God voor Israël bedoeld had.

De rechters zijn geen koningen, net zoals onze rechtbanken niet het Congres zijn. Het Congres maakt de wetten. De rechtbanken worden geacht de wetten te handhaven. Natuurlijk kennen we tegenwoordig een verschijnsel waar veel mensen over klagen, en waar ik zelf ook over klaag: de rechtbanken denken dat zij het Congres zijn. Ze denken dat zij de wetgevers zijn. Veel rechters maken feitelijk wetten vanuit de rechtszaal. Ze handhaven de wet niet. Ze maken wetten door precedentes te scheppen, door eigenmachtig te besluiten hun eigen regels te verzinnen. Dit is natuurlijk machtsmisbruik.

Rechters zijn er eigenlijk niet om wetten te maken. Rechters zijn er om wetten te handhaven die door iemand anders zijn gemaakt. In het geval van Israël waren de wetten gemaakt door hun Koning, God. God gaf de Wet door Mozes, en daarom waren de rechters er eenvoudigweg om erop toe te zien dat de Wet werd uitgevoerd. In het ideale geval zou er geen koning in Israël zijn, omdat God hun Koning was. Ze hadden geen aardse koning nodig, maar ze hadden wel rechtbanken nodig om Gods wetten te handhaven. Dus zegt Hij hier:

Je moet rechters aanstellen.

5

De rechters en hun taak in Israël

Of ze dit regelmatig deden toen ze eenmaal in het beloofde land waren, weten we niet. We lezen over rechters in de jaren na de verovering. We hebben zelfs een boek dat gewijd is aan een bespreking van bepaalde rechters, het boek Richteren. Wat we daar zien, is dat Mozes stierf en Jozua daarna het volk het beloofde land binnenleidde. Daarna stierf Jozua. Hoewel Jozua de opvolger van Mozes was geweest, had Jozua

geen opvolger. Er was in Israël niet een of andere leiderschapsinstelling opgezet, waarvan Mozes de eerste was, Jozua de tweede en er daarna een derde kwam. Het was Mozes, toen Jozua, en daarmee was het afgelopen. De lijn hield op.

Daarna staat er dat iedereen ruim driehonderd jaar lang eenvoudigweg deed wat goed was in zijn eigen ogen. Dat was in orde zolang wat goed was in hun eigen ogen overeenkwam met de wetten van God die gegeven waren. In die tijd, toen iedereen deed wat goed was in zijn eigen ogen, hadden er nog steeds rechters moeten zijn. Of die er waren, weten we niet. Mogelijk waren er doorgaans minder belangrijke rechters die niet genoemd worden.

Maar wat er gebeurde, was dat de gehoorzaamheid van het volk achteruitging en dat ze in die periode telkens weer andere goden begonnen te aanbidden. Iedere keer oordeelde God over hen en tuchtigde Hij hen door invallers te sturen om hen te onderwerpen. Dan bereikten ze een punt waarop ze dat niet meer wilden, dus bekeerden ze zich en riepen ze tot God. Hij liet dan iemand opstaan die hen zou bevrijden, een militair leider, die daarna tot aan zijn dood als richter zou optreden.

Wanneer er een richter was zoals Ehud, Gideon, Simson of wie dan ook, weten we niet eens hoe Simson als richter optrad. Hij lijkt gewoon een feestbeest te zijn, en hij doodde inderdaad een heleboel Filistijnen. Maar we weten eigenlijk niet dat hij ooit zitting hield in een rechtbank en mensen berechtte. Toch wordt hij een richter genoemd. Debora was een richter.

Deze rechters kunnen er zijn geweest naast plaatselijke rechters die in elke stad waren, zoals er staat dat ze die in hun poorten moesten aanstellen. In al hun poorten moesten ze rechters hebben. Maar het is ook mogelijk dat zij de enige rechters waren die er waren. Dat God tegen Israël zei dat ze rechters in hun poorten moesten aanstellen, betekent nog niet dat ze dat ook deden. Ze waren op enig moment ongehoorzaam aan vrijwel alles wat God zei, en gedurende het grootste deel van die tijd hebben ze misschien geen rechters gehad. Zo deed iedereen eenvoudigweg wat goed was in zijn eigen ogen, en niemand sprak hen daarop aan totdat de richter opstond en hen ter verantwoording begon te roepen, tot hij stierf.

Maar wanneer hij stierf, had ook hij geen opvolger. Dus begon de cyclus opnieuw. Ze kwamen in opstand, ze werden afvallig, God bracht een oordeel, ze riepen tot God, en Hij verwekte een andere richter, die bevrijding bracht, enzovoort. Daar gaat het boek Richteren over.

Maar dit gaat waarschijnlijk niet over dat stelsel. Dit gaat over een stelsel waarin het volk rechters zou aanstellen, niet een waarin God noodzakelijkerwijs een richter zoals Jefta, Debora of Gideon zou verwekken. Ze zouden daarentegen in elke stad rechters hebben. De rechters zouden in de poorten zitten. Het werd gebruikelijk — en in die tijd was het waarschijnlijk ook in andere landen gebruikelijk — dat de rechters in de stadspoorten zitting hielden, omdat de mensen daarheen kwamen. De meeste mensen woonden trouwens buiten de stad. Dat de meeste mensen in steden wonen, is een modern verschijnsel. In die tijd woonden de meeste mensen op boerderijen. Een minderheid van de bevolking woonde in de stad, maar de meeste bedrijven werden daar gerund. De meeste mensen waren boeren die buiten de stad woonden. Wanneer ze klachten hadden, kwamen ze naar de stad. Maar er was geen reden om de hele stad binnen de muren vol te laten stromen met al die mensen die klachten hadden. Ze konden elkaar gewoon bij de poorten ontmoeten, en de rechters zouden hen daar te woord staan. Daar zaten de rechters doorgaans. In een groot deel van de rest van de geschiedenis van Israël zien we dat mensen in de poorten zaten en als magistraten en rechters optraden.

Dit zegt eenvoudigweg dat ze in elke stad zulke rechters moesten hebben, en dat die rechtvaardig moesten zijn. Ze moesten steekpenningen weigeren, want zelfs een wijze of rechtvaardige man kan worden omgepraat als hem genoeg geld wordt aangeboden. Steekpenningen waren verboden, en ze moesten volgen wat volkomen rechtvaardig is. Dat is het principe.

6

Verboden altaren en gewijde palen

Hoofdstuk 16, vers 21 en 22:

U mag bij het altaar van de HEERE, uw God, dat u voor uzelf zult maken, geen gewijde paal plaatsen van wat voor geboomte dan ook. Ook mag u geen gewijde steen voor uzelf oprichten, want dat haat de HEERE, uw God.

DEUTERONOMIUM 16:21-22

Hier gaat het erover dat ze een altaar voor de Heere God bouwen. Ze hadden een altaar, het koperen altaar bij de tabernakel. Dit klinkt bijna alsof individuele Joden bij hun huis altaren mochten maken. Ze mochten dan geen boom in de buurt van zo'n altaar planten, omdat die boom in hun gedachten een soort beeld zou kunnen worden, aangezien bomen vaak door de heidenen werden aanbeden. Ze mochten dus geen enkele boom bij een altaar zetten.

[Vertalersnoot: De spreker volgt hier de Engelse weergave “any tree as a wooden image”. De HSV spreekt specifiek over een “gewijde paal [...] van wat voor geboomte dan ook”.]

Of dit toestemming geeft om thuis privéaltaren te bouwen, of eenvoudigweg vooruitloopt op het feit dat mensen dat zouden gaan doen hoewel het verboden was, weet ik niet. Deze wetten vertellen de mensen wat Gods idealen zijn, maar ze zijn ook enigszins realistisch doordat ze erkennen dat het volk zich niet altijd aan de wetten zal houden. Als ze in één ding ongehoorzaam zijn, zouden ze ten minste niet verder dan een bepaald punt ongehoorzaam moeten zijn. Ze zouden helemaal niet ongehoorzaam moeten zijn. Maar als ze altaren voor zichzelf bouwen, moeten ze daar beslist geen bomen bij planten of iets anders doen wat hen tot afgoderij zou kunnen brengen. Het maken van privéaltaren is naar mijn mening elders in de wet verboden. Daar staat dat ze al hun offers moeten brengen bij de tent die God had aangewezen, de tabernakel.

Zo zullen we ook in hoofdstuk 17, vers 14, zien dat Hij zegt dat wanneer je besluit een koning te nemen zoals alle volken, je het dan op deze manier moet doen. Het was niet juist dat ze ervoor kozen een koning te nemen. Toen ze dat uiteindelijk deden, in de tijd van Samuel, was God boos op hen omdat ze dat deden. Maar Hij wist dat ze het zouden gaan doen. Daar zei Hij dat het al erg genoeg was dat ze het zouden doen, maar dat ze het niet nog erger moesten maken door deze dingen te verwaarlozen. Ze moesten geen koning kiezen die niet iemand was die Hij zou kiezen.

7

Gods volmaakte en toelatende wil

Het klinkt alsof er in sommige van deze gevallen sprake is van wat christenen Gods volmaakte wil en Gods toelatende wil zijn gaan noemen. Ik weet niet of ik die termen prettig vind, maar ze lijken wel iets te benoemen wat werkelijkheid is: God laat bepaalde dingen toe die Hij niet werkelijk goedkeurt, maar Hij verhindert ze niet. Hij laat toe dat ze gebeuren. Hij staat ze niet toe door mondeling toestemming te geven om iets verkeerd te doen, maar Hij laat ze toe door niet in te grijpen. Hij houdt het niet tegen. Hij grijpt niet in om het te voorkomen.

God zou op elk moment kunnen ingrijpen wanneer Hij iets wil tegenhouden. Maar soms kiest Hij ervoor om iets te laten gebeuren, ook al is het niet wat Zijn volmaakte wil zou zijn. Dat betekent niet dat Hij in die zaak twee willen had: de ene zou Zijn volmaakte wil zijn en de andere zou Zijn toelatende wil worden genoemd. Hij wilde in werkelijkheid niet dat het gebeurde, maar Hij koos er ook niet voor om in te grijpen om het tegen te houden. In die zin stond Hij het toe. Hij liet het gebeuren.

God wilde werkelijk niet dat ze voor zichzelf een koning kozen, maar toen ze dat deden, greep Hij niet in om het tegen te houden. Daarom stond Hij het toe. Toen Hij het toestond, stelde Hij er regels voor. Hij zei: 'Als jullie op dat punt ongehoorzaam willen zijn, dan zal Ik jullie zeggen wat jullie moeten doen. Sommige dingen die verder gaan dan dit punt zal Ik niet toestaan.'

Het is zoals toen Jezus zei dat Mozes hun vanwege de hardheid van hun hart toestond van hun vrouw te scheiden. Het was niet de volmaakte wil van God. Hij stond het toe. Dat wil zeggen: Hij hield hen niet tegen, maar het was ook niet werkelijk wat Hij wilde dat ze deden.

God heeft inderdaad een volmaakte wil, en soms laat Hij ons er schijnbaar mee weggkomen als we dingen doen die niet werkelijk Zijn wil zijn. Dat Hij ons niet tegenhoudt, betekent dat Hij het toestaat. Niet noodzakelijk met Zijn goedkeuring, maar eenvoudig doordat Hij niet ingrijpt. Hij laat het gebeuren. Maar veel dingen die Hij daadwerkelijk laat gebeuren, zal Hij de mensen later aanrekenen. Christenen moeten zich niet bezighouden met de vraag waarmee ze kunnen weggkomen en hoeveel God hun misschien toestaat naar eigen goeddunken te doen. Het moet ons erom gaan dat de volmaakte wil van God in ons leven wordt gedaan. Paulus noemt dat in Romeinen 12:2, waar hij zegt:

En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.

ROMEINEN 12:2

Het idee is dat we er in ons gedrag naar moeten streven ons te voegen naar de goede, welgevallige en volmaakte wil van God. Er kunnen dingen zijn waarmee God ons laat weggkomen, maar dat zijn niet de dingen waarop we moeten hopen. We willen er niet mee weggkomen dat we dingen doen die niet Gods wil zijn. We willen Zijn wil doen, Zijn volmaakte wil.

Hier kan het zijn dat het verboden was om andere altaren te bouwen dan het altaar bij de tabernakel. Maar Hij wist dat ze het zouden doen, en Hij greep niet fysiek in om hen daarvan te weerhouden. Maar als ze dat dan toch zouden doen, konden ze de overtreding maar beter niet nog erger maken door er bomen bij te planten. Zo is het ook geen goede zaak als ze per se een koning willen. Maar als ze al zo ver de verkeerde kant opgaan, kunnen ze maar beter niet nog verder de verkeerde kant opgaan door een

slechte koning te kiezen. Dat is wat deze wetten lijken weer te geven. God wil dat ze iets doen, en er zijn dingen waarvan Hij niet wil dat ze die doen. Maar als ze die toch doen, zal Hij zelfs plan B aan regels onderwerpen.

8

Offers en de berechting van afgoderij

Hoofdstuk 17:

U mag aan de HEERE, uw God, geen rund of kleinvee offeren waaraan een gebrek is, wat voor slechts dan ook, want dat is voor de HEERE, uw God, een gruwel.

DEUTERONOMIUM 17:1

De gruwel is dat je iets gebrekkigs aan God zou offeren. Wat in je hart leeft, is de gruwel, want het betekent dat je God iets geeft wat voor jou niet veel waard is. Ogenschijnlijk breng je God een offer, maar het is voor jou toch niets waard, dus is het niet werkelijk een offer. We lezen in Maleachi, hoofdstuk 1, dat de mensen werkelijk zo diep waren gezonken. Ze offerden God lammeren die blind of kreupel waren. In Maleachi, hoofdstuk 1, wijst de profeet hen daar in vers 8 en 13 terecht.

Nu staat hier in vers 2:

Als in uw midden, binnen een van uw poorten die de HEERE, uw God, u geeft, een man of vrouw gevonden wordt die doet wat slecht is in de ogen van de HEERE, uw God, door Zijn verbond te overtreden, en als deze persoon andere goden gaat dienen en zich voor die neerbuigt, of voor de zon, de maan of heel het leger aan de hemel, wat ik niet geboden heb, en dat wordt u verteld en u hoort dat, dan moet u het goed onderzoeken. En zie, is het de waarheid, staat de zaak vast, is zo'n gruwelijke daad in Israël gedaan, dan moet u die man of die vrouw die deze wandaad verricht heeft, naar buiten brengen, naar uw poorten, die man of die vrouw, en u moet hen met stenen stenigen, zodat zij sterven. Op de verklaring van twee of drie getuigen moet hij die dient te sterven, gedood worden; hij mag niet gedood worden op de verklaring van slechts één getuige. Eerst moet de hand van de getuigen zich tegen hem keren om hem te doden, daarna de hand van heel het volk. Zo moet u het kwaad uit uw midden wegdoen.

DEUTERONOMIUM 17:2-7

Ook dit is waar Paulus in 1 Korinthe 5:13 naar verwees:

Maar hen die buiten zijn, oordeelt God. En doe de kwaaddoener uit uw midden weg.

1 KORINTHE 5:13

Dit lijkt sterk op wat er in hoofdstuk 13 werd gezegd over je zoon of je dochter, je vriend of je vrouw, of wie dan ook. Als ze afgoderij bedrijven of je ertoe proberen over te halen dat te doen, staat daarop de doodstraf. In hoofdstuk 13 werd ook gezegd dat als

je hoort van een stad waar afgoderij is bedreven en ze die niet hebben bestraft, je erheen moet gaan en die stad moet bestraffen. Maar daar wordt, net als hier, gezegd dat je een zorgvuldig onderzoek moet instellen.

Hier heb je over een persoon gehoord, niet over een stad, en je hebt gehoord dat die persoon afgoden heeft aanbeden. Je gaat er niet zomaar op uit om die persoon te doden. Eerst stel je een zorgvuldig onderzoek in om vast te stellen of de beschuldiging waar is. Je wilt iemand niet ten onrechte ter dood brengen. Dat is onrecht. Daarom heb je voldoende getuigenverklaringen nodig: twee of drie. Niemand kan ter dood worden gebracht op grond van de verklaring van één enkele getuige, zonder enige bevestigende getuigenverklaring.

De bepaling in vers 7 dat de handen van de getuige als eerste stenen naar hem moeten werpen, is heel belangrijk. Het betekent namelijk dat iemand niet tegen een ander kan getuigen om hem ter dood te laten brengen zonder verantwoordelijkheid te nemen voor dat getuigenis, door daadwerkelijk de eerste stenen te werpen waarmee hij wordt terechtgesteld. Anders zouden mensen die een vage wrok tegen iemand koesteren, tegen hem kunnen getuigen en niet eens de moed hebben om toe te kijken hoe die persoon sterft, omdat ze weten dat hij onschuldig is. Maar ze vinden het niet erg om zich van hem te ontdoen en zetten de gedachte vervolgens uit hun hoofd. Je kunt het niet van je afzetten als jij degene bent die de eerste stenen werpt om zijn schedel te verbrijzelen. Als jij hem doodt, kun je maar beter geloven wat je zegt en geen valse getuige zijn.

Nadat jouw handen dat hebben gedaan, doet de rest van het volk mee. Dit is een gemeenschappelijk project om de gemeenschap vrij te houden van afgoderij. Iedereen is erbij betrokken. Ieders welzijn staat op het spel.

9

Moeilijke zaken voor priester en rechter

Als bij de rechtspraak een zaak voor u te moeilijk is, bij geschilpunten binnen uw poorten met betrekking tot bloedvergieten, rechtsvordering of geweldpleging, dan moet u opstaan en naar de plaats gaan die de HEERE, uw God, zal uitkiezen.

DEUTERONOMIUM 17:8

Vervolgens staat er dat zij naar de Levitische priesters en de rechter van dat moment moeten gaan en de zaak aan hen moeten voorleggen. Zij moeten zich houden aan de uitspraak en de uitleg van de wet die daar worden gegeven, zonder daarvan naar rechts of naar links af te wijken. Wie overmoedig weigert naar de priester of de rechter te luisteren, moet sterven. Zo moet het kwaad uit Israël worden weggedaan, zodat het volk het hoort, bevreesd wordt en niet langer overmoedig handelt.

De doodstraf moest dus dienen als afschrikmiddel tegen misdaad. Iedereen zal horen dat deze persoon gedood is omdat hij dat heeft gedaan. En vermoedelijk zullen ze verstandig genoeg zijn om niet zelf hetzelfde te doen, omdat ze de doodstraf niet willen krijgen.

De priester zou in de meeste rechtszaken niet de rechter zijn. Maar dit gold voor het geval dat er een zaak opkwam die gewoon te ingewikkeld of te moeilijk was, of dat er niet genoeg getuigen waren om precies te weten wat er gedaan moest worden. Dan moest de zaak bij de priester worden gebracht. Het oordeel van de priester was waardevol omdat de priesters de wet van Mozes daar bij zich hadden. Zij waren de deskundigen op het gebied van de wet van Mozes. Maar bovendien hadden zij de urim en de tummim. Als het er werkelijk op aankwam, hadden zij manieren om de gedachten van God te raadplegen die de gemiddelde Jood niet tot zijn beschikking had. Daarom werden de echt moeilijke zaken bij de priesters gebracht, en de priesters vormden het hoogste hof van beroep. Als je eenmaal een uitspraak van de priester hebt gekregen, moet je je aan zijn oordeel onderwerpen.

Natuurlijk wordt daarbij aangenomen dat de priester eerlijk en niet corrupt is. Helaas waren er in Israël in latere tijden veel priesters die corrupt waren geworden. Maar hier wordt aangenomen dat we te maken hebben met een priester die zijn taak werkelijk serieus neemt, de gedachten van de Heere zoekt en probeert weer te geven wat de wet zegt. Misschien raadpleegt hij zelfs, hoewel dat er niet bij staat, de urim en de tummim of een ander middel dat hun ter beschikking stond om Gods gedachten over een zaak te onderscheiden.

10

Israëls verlangen naar een koning

En nu over koningen. In vers 14 staat:

Wanneer je komt tot het land dat de Heere, je God, je geeft, en het in bezit neemt en erin woont en zegt:

Wanneer u in het land komt dat de HEERE, uw God, u geeft, en u dat in bezit neemt en erin woont, en u dan zegt: Ik wil een koning over mij aanstellen, zoals al de volken die rondom mij zijn,

DEUTERONOMIUM 17:14

Dit is precies wat ze later in 1 Samuel, hoofdstuk 8, zeiden. Ze kwamen naar Samuel en zeiden:

Zij zeiden tegen hem: Zie, u bent oud geworden en uw zonen gaan niet in uw wegen. Stel daarom een koning over ons aan om ons leiding te geven, zoals alle volken.

1 SAMUEL 8:5

Nogmaals, Het was niet Gods bedoeling dat zij zoals alle volken zouden zijn. Het was Zijn bedoeling dat zij een heilig, andersoortig en afgezonderd volk zouden zijn, niet zoals alle volken. Daarom is dit verlangen naar een koning zoals alle volken een

opstand tegen God. Toen de kinderen van Israël werkelijk op dat punt kwamen, honderden jaren na de tijd van Mozes, in de dagen van Samuel, bijna vijfhonderd jaar na de tijd van Mozes, beschouwde God het als opstand. Samuel beschouwde het als opstand. God zei:

Maar de HEERE zei tegen Samuel: Geef gehoor aan de stem van het volk in alles wat zij tegen u zeggen; want zij hebben ú niet verworpen, maar Míj hebben zij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zou zijn.

1 SAMUEL 8:7

Dat zei Hij tegen Samuel in 1 Samuel, hoofdstuk 8, toen dit gebeurde.

Maar Hij voorziet het. Mozes weet dat deze mensen opstandig zijn. Later, tegen het einde van Deuteronomium, zal Mozes zeggen:

Want ik weet dat u na mijn dood zeker op verderfelijke wijze zult handelen, en van de weg die ik u geboden heb, zult afwijken. Dan zal dit kwaad u in later tijd overkomen, wanneer u doet wat slecht is in de ogen van de HEERE om Hem door het werk van uw handen tot toorn te verwekken.

DEUTERONOMIUM 31:29

Mozes is niet alleen een wetgever, maar ook een profeet, en hij weet dat ze soms het verkeerde zullen doen. Maar hij zegt niet alleen:

Nou, als je het verkeerde doet, is alles verloren.

Hij zegt:

Als je het verkeerde doet, maak het dan niet erger dan nodig is.

Als je op een punt komt waarop je te ongeestelijk bent om God rechtstreeks als je Koning te hebben, en je erop staat aardse koningen te hebben, laat het dan tenminste de koningen zijn die God aanstelt. Koningen die Zijn wetten lezen en overeenkomstig

Zijn wil rechtspreken, zodat God op die manier tenminste nog steeds door de koning kan regeren. Dat is wat hier wordt voorgesteld.

Hij zegt:

Wanneer u in het land komt dat de HEERE, uw God, u geeft, en u dat in bezit neemt en erin woont, en u dan zegt: Ik wil een koning over mij aanstellen, zoals al de volken die rondom mij zijn,

DEUTERONOMIUM 17:14

En dan staat er in vers 15:

dan moet u voorzeker hem tot koning over u aanstellen die de HEERE, uw God, verkiezen zal. Uit het midden van uw broeders moet u een koning over u aanstellen; u mag geen buitenlander over u zetten, die uw broeder niet is.

DEUTERONOMIUM 17:15

Als je God als je Koning gaat verwerpen, laat God dan tenminste kiezen wie Zijn vervanger zal zijn.

11

Grenzen aan macht en rijkdom van de koning

Maar hij mag voor zichzelf niet veel paarden aanschaffen en het volk niet laten terugkeren naar Egypte om veel paarden aan te schaffen, omdat de HEERE tegen u gezegd heeft: U mag nooit meer langs deze weg terugkeren. Ook mag hij voor zichzelf niet veel vrouwen nemen, anders zal zijn hart afwijken. Hij mag voor zichzelf ook niet al te veel zilver en goud nemen.

DEUTERONOMIUM 17:16-17

Dit zijn vreemde eisen om aan een koning te stellen. Paarden vertegenwoordigen militaire macht. Hij zegt:

Bouw zijn militaire macht niet op. Neem niet veel vrouwen.

Trouwens, veel mensen hadden meer dan één vrouw, maar als een koning meerdere vrouwen had, had dat meestal politieke betekenis. Een koning sloot politieke bondgenootschappen met andere koningen. Om de overeenkomst te bezegelen, gingen ze een huwelijk aan met de prinses van het land, zoals Salomo deed met de prinses van Egypte en met veel andere vrouwen uit andere landen. Salomo had ontzettend veel vrouwen. Hij overtrad al deze geboden voor de koning. Hij vermeerde het aantal paarden, hij vermeerde het aantal vrouwen en hij vermeerde het goud voor zichzelf. De drie dingen waarvan hem gezegd was dat hij ze niet moest doen, heeft Salomo allemaal volledig overtreden.

Salomo had zoveel vrouwen dat het niet waarschijnlijk is dat ze allemaal het gevolg waren van politieke bondgenootschappen. Ik weet zeker dat hij gewoon alle vrouwen nam die hij als vrouw wilde hebben. Maar van sommige wordt ons verteld dat ze het gevolg waren van politieke bondgenootschappen, en dat kwam vrij vaak voor. Het was een manier om bescherming tegen je vijanden te zoeken. Als je met de dochter van de koning van het buurland trouwt en zij nu koningin van jouw land is, is het niet waarschijnlijk dat haar vader jouw land zal binnenvallen, aanvallen en veroveren, want zijn dochter is de koningin. Het idee is dat er vriendschappelijke betrekkingen zullen zijn. Zulke politieke huwelijken kwamen vrij vaak voor.

Maar net als het hebben van een grote legermacht was dit een middel om zekerheid te zoeken. In wezen zegt God: „Als je erop staat, zal Ik je toestaan een koning te hebben. Maar Ik moet hem kiezen, en hij mag niet zijn als andere koningen, die hun zekerheid zoeken in grote legermachten, in politieke bondgenootschappen door veel vrouwen te hebben en betrekkingen met veel vrouwen aan te gaan, en in het bezit van veel zilver en goud.” Ook dat is iets wat een koning aanzien geeft, maar ook zekerheid. De meeste mensen die voor zichzelf veel zilver en goud vergaren, zoeken financiële zekerheid, hoewel ze misschien ook gewoon een weelderige levensstijl zoeken. Ook dat is mogelijk.

Het interessante is dat koningen zich gewoonlijk ten doel stellen zichzelf te verheffen in heerlijkheid, rijkdom en macht. Dit zijn nu juist de dingen waarvan God zei dat ze die niet mochten doen. De koning van Israël mag dat niet doen, want hij moet erkennen dat God hun verdediging is, niet paarden en strijdagens. God, niet bondgenootschappen met andere volken, en God, niet zilver en goud, is zijn zekerheid. Als Israël een koning moet hebben, dan hoort die koning een volkomen andere geest te hebben dan de koningen van andere volken, vanwege zijn vertrouwen op God.

12

De koning en zijn afschrift van de wet

In vers 18 staat:

Verder moet het zó zijn, als hij op de troon van zijn koninkrijk zit, dat hij voor zichzelf op een boekrol een afschrift van deze wet schrijft, vanuit de rol die onder het toezicht van de Levitische priesters is.

DEUTERONOMIUM 17:18

De Levieten en de priesters hadden hun eigen afschrift van de wet. Bijna niemand anders zou er een hebben. Maar iedere keer dat een nieuwe koning aan de macht kwam, was het zijn opdracht om eigenhandig een afschrift van de wet te maken, overgeschreven van hun oorspronkelijke exemplaar.

Ik betwifel of de meeste koningen van Israël dit uiteindelijk hebben gedaan. Maar het idee was dat het zeker zou bewijzen dat hij vertrouwd was met de wet. Hij moest de wet kennen. Je onthoudt dingen veel beter als je ze niet alleen leest, maar ze ook opschrijft. Er zijn trouwens verschillende boeken over geheugentechnieken, en sommige daarvan gaan over het uit het hoofd leren van de Bijbel. Een van de dingen die vaak worden aangeraden, is dat je de tekst hardop leest en hem daarna opschrijft. Het opschrijven is een belangrijk onderdeel van het vastleggen ervan in je geheugen.

De koning moest zijn eigen handgeschreven exemplaar van de Bijbel hebben. Dat moest hij zelf schrijven door het over te schrijven van het origineel dat de priesters hadden. Dit was nodig omdat hij het volk volgens Gods wet moest regeren. Met andere woorden, hij werd meer een rechter dan een koning. Het is waar dat zijn positie enigszins anders zou zijn dan die van een rechter, omdat hij als koning zijn koninkrijk aan een zoon kon nalaten. Er zou troonopvolging zijn, terwijl die er in de tijd van de richters niet was. Maar hij was in werkelijkheid nog steeds een plaatsvervangend regent onder God, Die de echte Koning is. Daarom moest hij Gods wetten uit het hoofd leren, of ze kennen en ermee vertrouwd zijn. Ook moest hij er zijn eigen afschrift van maken, zodat hij een exemplaar bij de hand zou hebben. Omdat hij het zelf had geschreven, zou hij zich er meer mee verbonden voelen.

Dat exemplaar van het Boek van de Wet moest bij hem zijn:

Dat moet bij hem zijn en hij moet er alle dagen van zijn leven in lezen om de HEERE, zijn God, te leren vrezen en om alle woorden van deze wet en deze verordeningen in acht te nemen door ze te houden, opdat zijn hart zich niet verheft boven zijn broeders, opdat hij niet afwijkt van het gebod, naar rechts of naar links en opdat hij zijn dagen verlengt in zijn koninkrijk, hij en zijn zonen, te midden van Israël.

DEUTERONOMIUM 17:19-20

13

Koninklijke dynastieën en ongehoorzaamheid

Hier wordt erkend dat het verschil tussen een koning en de eerdere regeling met de richters is dat hij en zijn kinderen een blijvend koninkrijk zouden hebben. Er zou opvolging zijn. Er zou een dynastie beginnen. Saul was de eerste koning van Israël, maar hij stichtte niet werkelijk een dynastie, omdat God hem verwierp. Hij had zonen die koning hadden kunnen worden, maar zijn dynastie werd verworpen en God koos

een andere man, David. Davids dynastie was eeuwigdurend en is dat nog steeds. Davids dynastie is nog steeds aan de macht, en Jezus is de huidige en eeuwige heerser van die dynastie. Na Hem zal er nooit een ander komen.

De instelling van koningen wordt voorzien, maar aan regels gebonden. We kunnen zien dat het volk God niet alleen ongehoorzaam was door koningen aan te stellen, maar ook dat die koningen uiteindelijk buitengewoon verdorven werden. Salomo was niet de eerste, want David zelf raakte verdorven door wat hij deed met Bathseba en door Uria te doden. Maar voor zover je weet, was dat het enige echte bezwaar dat God tegen hem had. David overdacht de wet van God dag en nacht. Hij had zijn tekortkomingen, maar hij was nog steeds een man die aan God toegewijd was.

Salomo was dat aanvankelijk ook, maar toen overtrad hij natuurlijk dit gebod dat hij niet veel vrouwen mocht trouwen. Zij keerden zijn hart van God af, precies zoals hier in vers 17 staat:

Anders raakt zijn hart op een dwaalspoor. Daarom mocht hij niet veel vrouwen nemen. Het idee is dat wanneer je veel politieke huwelijken met heidenen aangaat, je heidense vrouwen je koninkrijk binnenbrengt, en zij zullen hun goden willen aanbidden. Er staat dat Salomo veel vrouwen liefhad, en zij keerden zijn hart van God af doordat hij in het land heiligdommen voor hun goden bouwde. Dit staat in 1 Koningen 11, vooral in vers 3 en 4. De wet wordt dus gegeven, maar niet gehoorzaamd.

14

Het erfdeel en inkomen van de Levieten

Hoofdstuk 18:

De Levitische priesters, de hele stam Levi, mogen geen aandeel of erfbezit hebben samen met Israël; de vuuroffers van de HEERE en Zijn erfelijk bezit mogen zij eten.

DEUTERONOMIUM 18:1

Opnieuw betekent dit idee dat zij geen deel of erfdeel hebben, dat zij geen land als erfdeel hebben. Een erfdeel in Israël verwees bijna altijd naar onroerend goed, omdat de mensen landbouwers en veehouders waren. Ze hadden land nodig. Levi zou geen land krijgen. God was zijn erfdeel, en dat was een voorrecht. Het was als het ware een bovenaards erfdeel. Hij had geen erfdeel in de wereld, net zoals wij dat niet hebben in deze huidige wereld. We trekken er alleen maar doorheen. We zijn vreemdelingen en pelgrims. Maar in Hebreeën staat dat wij wel mogen eten van een altaar waarvan zij die bij het altaar dienden niet het voorrecht hadden te eten. Wij hebben God wel als ons deel.

Daarom mag hij geen erfelijk bezit hebben te midden van zijn broeders; de HEERE, Die is zijn erfelijk bezit, zoals Hij tot hem gesproken heeft.

DEUTERONOMIUM 18:2

Vers 3:

Van de gaven van het volk, van hen die een offer brengen, hetzij een rund of kleinvee, is dit het deel waar de priesters recht op hebben: men moet de schouder, de beide kaken en de maag aan de priester geven.

DEUTERONOMIUM 18:3

Ze hebben geen landbouwgrond of weidegrond, maar ze hebben wel inkomsten. Nu worden enkele vormen van inkomsten opgesomd waarvan de priesters moeten leven.

Ook de eerstelingen van uw koren, uw nieuwe wijn en uw olie, en de eerstelingen van de wol van uw kleinvee moet u hem geven, want hem heeft de HEERE, uw God, uit al uw stammen uitgekozen om in de Naam van de HEERE te staan en te dienen, hij en zijn zonen, alle dagen.

DEUTERONOMIUM 18:4-5

En als een Leviet uit een van je poorten komt, dat wil zeggen, uit een van je steden:

Verder, wanneer er een Leviet komt, uit een van uw poorten in heel Israël, waar hij als vreemdeling verblijft, en hij naar het volle verlangen van zijn ziel naar de plaats komt die de HEERE zal uitkiezen, en hij daar dient in de Naam van de HEERE, zijn God, zoals al zijn broeders, de Levieten, die daar voor het aangezicht van de HEERE staan, dan moet hij een evenredig deel aan voedsel ontvangen, ongeacht wat hij uit familiebezit verkocht heeft.

DEUTERONOMIUM 18:6-8

15

Levieten die bij het heiligdom dienen

Dit verwijst naar het feit dat de Levieten weliswaar geen landbouwgrond kregen, maar wel steden. Er waren 48 steden, verspreid over het hele land. Ze lagen binnen de stamgebieden van andere stammen, maar elke stam moest een bepaald aantal steden afstaan waarin de Levieten konden wonen, en dat was hun erfdeel.

Maar stel dat er een Leviet was die in een stad in het gebied van Issaschar woonde, maar die zeer vroom was en dacht: 'Ik ben er niet tevreden mee dat ik zo ver van de tabernakel woon. Ik wil daarheen gaan en daar, in de tegenwoordigheid van God, dienen.' De meeste Levieten hoefden dat niet te doen. Ze konden God vertegenwoordigen in de plaatsen waar ze woonden. Waarschijnlijk onderwezen ze de wet. Dat was waarschijnlijk de voornaamste taak van de Levieten wanneer ze niet bij de tabernakel waren. Ze konden blijven wonen waar ze woonden en naar de tabernakel reizen op de momenten dat ze daar iets te doen hadden.

Maar sommige Levieten wilden daar misschien voortdurend zijn. Ze wilden daar wonen, vlak bij de plaats waar Gods heerlijkheid voortdurend zichtbaar was. Ze waren er niet tevreden mee alleen deeltijddienaren te zijn. Ze wilden God voortdurend dienen en voortdurend in de tegenwoordigheid van God zijn. Als het hart van een

Leviet op die manier werd bewogen, eerde God dat en zei Hij dat zo iemand mocht komen wonen waar de tent stond, waar de tabernakel stond. Hij mocht dan delen in de gedeelten die de priesters en de Levieten daar ontvingen.

Hij kon ook zijn huis verkopen, zijn erfdeel in de Levietenstad. Vermoedelijk moest hij het aan een andere Leviet verkopen. Ik weet niet precies hoe dat allemaal werkte, dat verkopen van zijn erfdeel, maar hij kon het doen. En vers 9 zegt:

16

Molech en verboden waarzeggerij

Wanneer u in het land komt dat de HEERE, uw God, u geeft, mag u niet leren handelen overeenkomstig de gruweldaden van die volken.

DEUTERONOMIUM 18:9

Vers 10 noemt vervolgens iemand „die zijn zoon of zijn dochter door het vuur laat gaan”. Dat is een uitdrukking die verwijst naar het offeren van kleine kinderen aan Molech. Ik heb je al eerder verteld dat Molech een bronzen beeld was: een menselijk lichaam met armen die bij de ellebogen naar voren waren uitgestrekt, met de handpalmen omhoog, en met de kop van een geit. Het was een hol beeld waarin vuren werden opgestookt. Ze stookten een vuur in het bronzen beeld totdat het roodgloeiend was. Vervolgens legden ze een levende baby in zijn handen, die dan natuurlijk verbrandde. Ze verbrandden hun baby's levend voor deze demon Molech. Dit maakte deel uit van de aanbidding van de Kanaänieten en van sommige volken om hen heen.

Die handeling werd genoemd: je zonen door het vuur laten gaan. Soms staat er in bepaalde passages:

Josia verontreinigde ook Tofet, dat in het dal Ben-Hinnom lag, opdat niemand zijn zoon of dochter voor de Molech door het vuur liet gaan.

2 KONINGEN 23:10

Daar wordt Molech uitdrukkelijk genoemd als degene die dit soort offer eist. Zoiets doen is verboden, evenals:

Onder u mag niemand gevonden worden die zijn zoon of zijn dochter door het vuur laat gaan, die waarzeggerij pleegt, die wolken duidt of aan wichelarij doet, die een tovenaar is,

DEUTERONOMIUM 18:10

Dat laatste was Bileam. Of iemand die voortekenen uitlegt, of een tovenaar.

Iemand die voortekenen duidt, zou iemand zijn die naar de lever van een geit of de spiermaag van een kip kijkt en daar een bepaalde vorm van waarzeggerij uit afleidt, of iemand die theeblaadjes bekijkt, of wat dan ook. Dat zouden mensen zijn die voortekenen lezen. Een tovenaar is zoiets als een mannelijke heks. Of:

die bezweringen doet, die een dodenbezweerder of een waarzegger raadpleegt, of die de doden raadpleegt.

DEUTERONOMIUM 18:11

Mediums en spiritisten zijn vrijwel hetzelfde. Een medium was iemand die een geest als helper had, een demon. Een spiritist zou iemand zijn die contact opneemt met de doden. Beide soorten mensen namen contact op met de doden. Of:

of iemand die de doden oproept.

Er bestaat dus enige overlap tussen deze dingen. Misschien worden hier zelfs enkele synonieme termen gebruikt, alleen om er nadruk op te leggen.

17

Occultisme en demonische machten

Het is iedereen verboden zich bezig te houden met mediumschap, magie, hekserij of waarzeggerij. Trouwens, astrologie is een vorm van waarzeggerij. Handlezen is een vorm van waarzeggerij. Het lezen van theeblaadjes is een vorm van waarzeggerij.

Daarbij probeert iemand geestelijke openbaringen te verkrijgen door een bepaalde bezwering uit te voeren of naar een of ander geheimzinnig stoffelijk voorwerp te kijken. Dat zijn allemaal vormen van het occultisme. Er is goede reden om te geloven dat achter al die dingen demonische machten zitten. Ze werden beoefend door mensen die andere goden aanbaden, die natuurlijk demonen aanbaden. Dat was dus iets wat absoluut vermeden moest worden.

Het is mogelijk, en zelfs waarschijnlijk, dat deze praktijken meer dan welke andere praktijken ook tot demonische bezetenheid leiden. De Bijbel zegt dat niet precies zo, maar in de Schrift wordt demonische bezetenheid vaak in verband gebracht met mensen die medium of waarzegger zijn. Er staat niet dat ze demonisch bezeten raakten doordat ze zich met die dingen inlieten, maar die twee zaken hangen nauw met elkaar samen. In veel moderne gevallen is iemand kennelijk demonisch bezeten geraakt doordat hij zich met zulke dingen inliet.

Een voorbeeld is de jongen van wie het waargebeurde verhaal de basis vormde voor de film *The Exorcist*. In *The Exorcist* werd de hoofdpersoon voor de film in een meisje veranderd, maar in werkelijkheid was het een jongen, een jongen van veertien jaar. Hij raakte demonisch bezeten toen hij en een familielid met een ouijabord begonnen te spelen. Ik heb gehoord van andere gevallen waarin mensen ouijaborden en andere vormen van waarzeggerij gebruikten, waardoor ze demonisch bezeten raakten.

Een man die Kurt Koch heette, een Duitse theoloog, heeft een aantal boeken geschreven over het occulte, gebondenheid en bevrijding. Een ervan heet zelfs *Occult Bondage and Deliverance*, en er zijn nog andere titels van dezelfde soort. Hij beweert dat hij ervaring heeft gehad met, ik meen dat hij zei, veertigduizend gevallen. Ik weet niet hoe hij dat allemaal in zijn leven heeft weten te passen, maar het was een of ander enorm aantal. Misschien waren het er maar vierduizend, maar dan nog waren het er veel. Hij zei dat hij duizenden mensen in pastorale begeleiding heeft gehad die gedemoniseerd waren of gebonden waren aan het occulte. De overgrote meerderheid van hen schijnt in die toestand terechtgekomen te zijn doordat ze zich bezighielden met mediumschap, dat wil zeggen, doordat ze probeerden contact te leggen met de doden, seances bezochten en dat soort dingen deden. Dit is dus niet veilig. Blijf ver bij die dingen vandaan.

In vers 12 staat:

Want iedereen die zulke dingen doet, is een gruwel voor de HEERE. En vanwege deze gruweldaden verdrijft de HEERE, uw God, deze volken van voor uw ogen uit hun bezit. Oprecht moet u zijn tegenover de HEERE, uw God. Want deze volken, die ú uit hun bezit verdrijven zult, luisteren naar wolkenduiders en waarzeggers. Maar de HEERE, uw God, heeft dat ú niet toegestaan.

DEUTERONOMIUM 18:12-14

18

De beloofde Profeet zoals Mozes

Dat wil zeggen: God heeft voor jou iets anders aangewezen om leiding te ontvangen en Zijn wil te kennen. Niet deze occulte middelen, maar in vers 15 zegt Hij:

Een Profeet uit uw midden, uit uw broeders, zoals ik, zal de HEERE, uw God, voor u doen opstaan; naar Hem moet u luisteren,

DEUTERONOMIUM 18:15

Zoals Mozes. Deze profetie werd door de Joden opgevat als een verwijzing naar één specifieke profeet. Je zou ook iets anders kunnen afleiden, namelijk dat hij zegt dat God je een profeet zal sturen in plaats van dat je naar een waarzegger of een medium gaat. Dat zou dan op ieder willekeurig moment een andere profeet kunnen zijn. Maar er zal een profeet van de Heere zijn, gezonden door dezelfde God door Wie Mozes gezonden was, en niet een van deze toekomstvoorspellers of waarzeggers. Maar hier wordt niet in algemene zin over profetische personen gesproken, maar over één specifieke profeet.

Zoals Mozes. Aan het einde van Deuteronomium, bijna in de allerlaatste woorden, lezen we dat er op het moment dat Deuteronomium werd geschreven, na de dood van Mozes, nog geen profeet zoals Mozes was opgestaan. Toch begrepen de schrijvers van het Nieuwe Testament dat Jezus hiervan de vervulling was. Petrus in Handelingen hoofdstuk 3 en Stefanus in Handelingen hoofdstuk 7 citeerden allebei dit vers en pasten het op Jezus toe. Daarmee identificeerden zij deze profeet dus als de Messias. Overigens deden de Joden dat naar ik heb begrepen ook. De rabbijnen waren doorgaans van mening dat deze profeet de Messias zou zijn, hoewel dat hier niet staat. Er staat alleen dat er een andere profeet zoals Mozes zal komen. Maar dat dit de Messias zou zijn, werd de overtuiging van de meeste rabbijnen.

Er staat:

Een Profeet uit uw midden, uit uw broeders, zoals ik, zal de HEERE, uw God, voor u doen opstaan; naar Hem moet u luisteren, overeenkomstig alles wat u van de HEERE, uw God, bij de Horeb gevraagd hebt, op de dag dat u daar bijeenkwam, toen u zei: Ik wil de stem van de HEERE, mijn God, niet langer horen en dit grote vuur wil ik niet meer zien, anders zal ik sterven.

DEUTERONOMIUM 18:15-16

19

Jezus als Middelaar en Gods woordvoerder

Wat hij zegt, is dit: Jullie wilden niet rechtstreeks van God horen. Daarom vroegen jullie mij, Mozes, om namens jullie met God te spreken en vroegen jullie Hem om met mij te spreken, waarna ik namens God tot jullie zou spreken. Dat wil zeggen: jullie wilden dat iemand anders namens God tot jullie sprak, en omgekeerd. Jullie wilden een middelaar. Jullie wilden geen rechtstreeks contact met God. Dat is wat ik ben geweest, en er zal nog een profeet komen die dat ook zal zijn, een andere middelaar zoals ik. Iemand die als het ware optreedt als Gods woordvoerder tegenover het volk Israël. Dat zou natuurlijk Jezus zijn. Zij herkenden Hem niet als die profeet zoals Mozes, maar dat was Hij niettemin.

In zekere zin is het nogal onredelijk wanneer veel mensen zeggen:

Als er echt een God is, waarom komt Hij dan niet gewoon uit de hemel tevoorschijn en zegt Hij het? Waarom schrijft Hij Zijn Naam niet gewoon in de lucht, zodat niemand van ons zich erin kan vergissen?

Hij heeft zoiets ooit met Israël geprobeerd. Ze vonden het niet prettig. Mensen reageren daar niet goed op. Ze raken doodsbang. Daarom zond Hij iets wat iets minder intimiderend was: een mens om namens Hem te spreken. Dat was wat Jezus was.

Toen zei de HEERE tegen mij: Het is goed wat zij gesproken hebben.

DEUTERONOMIUM 18:17

Dat wil zeggen: Ik zal tot jou spreken, Mozes, en jij spreekt tot hen.

Ik zal een Profeet voor hen doen opstaan uit het midden van hun broeders, zoals u. Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven, en alles wat Ik Hem gebied, zal Hij tot hen spreken.

DEUTERONOMIUM 18:18

God zei dat Hij Zijn woorden in de mond van die profeet zou leggen. Die profeet is Jezus. Toen Jezus sprak, waren het daarom de woorden die God Hem in de mond had gelegd. Hij sprak de woorden van God, niet slechts Zijn eigen meningen.

En met de man die niet naar Mijn woorden luistert, die Hij in Mijn Naam spreekt, zal het zó zijn: Ík zal rekenschap van hem eisen.

DEUTERONOMIUM 18:19

Trouwens, in de manier waarop Petrus dit in Handelingen hoofdstuk 3 aanhaalt, staat het anders. In plaats van:

Ik zal hem daarvoor ter verantwoording roepen, staat er:

Wie niet naar die Profeet luistert, zal uit het volk worden uitgeroeid.

HANDELINGEN 3:23

Wie niet naar die Profeet luistert, zal van het volk Israël worden afgesneden. Aangezien die Profeet Jezus is, luidt de uitspraak, zoals Petrus die aanhaalt, dat zij die niet naar Jezus luisteren, van Israël zullen worden afgesneden. Daarom kunnen alleen degenen die trouw zijn aan Jezus, degenen die naar Jezus luisteren, als het ware tot Israël worden gerekend. Een deel van het volk Israël deed dat, en doet dat nog steeds.

Vers 20:

Maar de profeet die overmoedig handelt door een woord in Mijn Naam te spreken dat Ik hem niet geboden heb te spreken, of die in de naam van andere goden spreekt, die profeet zal sterven. Wanneer u dan in uw hart zegt: Hoe kunnen wij het woord herkennen dat de HEERE niet gesproken heeft? Wanneer die profeet in de Naam van de HEERE spreekt, en het gebeurt niet en het komt niet uit, dan is dat een woord dat de HEERE niet gesproken heeft. In overmoed heeft die profeet dat gesproken; wees niet bevreesd voor hem.

DEUTERONOMIUM 18:20-22

— en dat is natuurlijk niet deze echte Profeet over Wie het tot nu toe ging —

Met andere woorden: neem hem niet serieus.

20

Valse profeten herkennen en weren

Er zal een ware Profeet komen, de Messias. Er zullen ook valse profeten zijn, en Hij geeft hun hier nog een manier om een valse profeet te herkennen, zoals Hij dat in hoofdstuk 13 deed. In hoofdstuk 13 zijn het valse profeten als ze je ertoe brengen andere goden te aanbidden. Hier zijn het valse profeten als ze een voorspelling doen die niet uitkomt.

Het is verbazingwekkend hoeveel christenen die deze verzen zouden moeten kennen, toch mannen blijven volgen die valse voorspellingen doen. Ik denk aan Benny Hinn, een man tegen wie ik persoonlijk niets heb. Ik heb zelfs nog nooit naar de bediening van die man gekeken. Ik ken hem alleen van uitspraken van hem die ik tegenkom. Maar ik heb begrepen dat Benny Hinn in het verleden allerlei voorspellingen heeft gedaan die niet zijn uitgekomen. Hij voorspelde onder meer een datum waarop Fidel Castro volgens hem zou sterven. Die datum is vele jaren geleden verstreken. Castro leefde nog veel langer dan die datum.

Er zijn een aantal soortgelijke voorspellingen gedaan, niet alleen door Benny Hinn, maar door veel televisie-evangelisten. Hun voorspellingen komen niet uit en ze gaan gewoon door met hun bediening alsof ze nooit iets hebben gezegd. Dat gebeurt vaak, en mensen blijven hen toch volgen. Er woonde een man in Bandon, Oregon, die zichzelf een profeet noemde. Daar werd onze eerste school gehouden. Hij hoorde niet bij onze school. Hij was een plaatselijke christelijke man. Ik neem aan dat we hem een christen zouden noemen. Hij beschouwde zichzelf als een profeet. Op een keer ging hij naar Los Angeles, tijdens de conventie van het kerkgenootschap Foursquare. Hij stond daar midden tussen hen op en voorspelde dat een aardbeving Los Angeles tijdens die conventie zou verwoesten.

Welnu, dat gebeurde niet. Maar enkele jaren later liep hij nog steeds rond en beweerde hij nog steeds een profeet te zijn, en er waren een paar mensen die naar hem luisterden. Het verbaast me dat mensen deze duidelijke toets die Mozes gaf over het hoofd kunnen zien. Je hoeft niet naar een profeet te luisteren als hij iets voorspelt en het niet uitkomt. Hij komt niet van God. Sterker nog, je zou niet alleen niet naar hem

moeten luisteren, maar hij zou ter dood gebracht moeten worden. Als we onder de wet van Mozes stonden, zou hij niet telkens opnieuw fouten kunnen blijven maken. Eén fout zou genoeg zijn en hij zou als valse profeet ter dood gebracht worden. Aan het eind van vers 20 staat:

Die profeet moet sterven.

Hoewel wij zulke mensen niet ter dood brengen, zouden we hen uit de gemeenschap moeten sluiten. Paulus zei dat mensen die dingen doen waarop onder de wet de doodstraf staat, goddeloze mensen zijn en uit Israël weggedaan moeten worden. Ze moeten eruit gezet worden. Paulus zegt dat wij dit doen door hen uit de gemeente te zetten. We doden hen niet, maar we zouden hen wel uit de gemeente moeten zetten. Zolang ze zich niet bekeren en zulke dingen doen, zouden ze niet als christenen beschouwd moeten worden.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Deuteronomium 16:1-3
- Deuteronomium 16:4
- Deuteronomium 16:9
- Deuteronomium 16:10-12
- Deuteronomium 16:13-15
- Deuteronomium 16:16-17
- 1 Korinthe 5:7
- 1 Korinthe 15:20
- 1 Korinthe 5:8
- Deuteronomium 16:18-20
- Deuteronomium 16:21
- Deuteronomium 16:21-22
- Romeinen 12:2
- Deuteronomium 17:1
- Deuteronomium 17:2-7

- 1 Korinthe 5:13
- Deuteronomium 17:8
- Deuteronomium 17:14
- 1 Samuel 8:5
- 1 Samuel 8:7
- Deuteronomium 31:29
- Deuteronomium 17:15
- Deuteronomium 17:16-17
- Deuteronomium 17:18
- Deuteronomium 17:19-20
- Deuteronomium 18:1
- Deuteronomium 18:2
- Deuteronomium 18:3
- Deuteronomium 18:4-5
- Deuteronomium 18:6-8
- Deuteronomium 18:9
- 2 Koningen 23:10
- Deuteronomium 18:10
- Deuteronomium 18:11
- Deuteronomium 18:12-14
- Deuteronomium 18:15
- Deuteronomium 18:15-16
- Deuteronomium 18:17
- Deuteronomium 18:18
- Deuteronomium 18:19
- Handelingen 3:23
- Deuteronomium 18:20-22

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.